

לשון הופר

גיליון מס' 14 – אוקטובר 2003

למגדלים שלום,

חברה ישראלית
להזרעה מלאכותית
מ"נטיפוח בע"

בערב מיוחד נפרדנו מד"ר חיים שטורמן עם
יציאתו לגמלאות.
חיים הוביל את המערכת המקצועית באון
ובשיאון במשך עשרות שנים -
יזם, דחף, כיוון והדריך מגדלים, מזריעים,
פריינים וחוקרים.
אנו מאחלים לחיים ומשפחתו בריאות ואושר.

עובדי שיאון מאחלים למגדלים ובני משפחותיהם
שנה טובה וגמר חתימה טובה.

בברכת חגים שמחים,
שאול רשף.

המערכת:
אתר צפון

דואר שר"ד 30099
טל" 6540142-04
פקס: 6545486-04

E-MAIL:
north@zion-israel.com

דרום אתר

נשקמים 79800
טל" 8592812/3-08
פקס: 8593381-08

E-MAIL:
south@zion-israel.com

נמחק:

גודל הגוף של בנותיו קטן במיוחד. הפר סיים את מבחן אופן ההמלטה ואינו מומלץ להמשך הזרעות בעגלות במשקים שממשק גידול העגלות שלהם אינו טוב.

3. רוגי TV 3867 (רויאלXגופי, משק אם – קיבוץ עין כרמל): הופעה שנייה בלוח הפריים ותוצאות תכונות היצור שלו כמעט ולא השתנו. פר עם אחוזי שומן וחלבון גבוהים וק"ג חלב שלילי. בנותיו גדולות ובעלות תכונות עטין טובות. למרות פוריות בנותיו הנמוכה הוא שומר על הישרדות בנות טובה בעדר. סיים את מכסת הזרעותיו למבחן אופן ההמלטה ואינו מומלץ יותר לעגלות.

4. גלס 3908 (גופיXצלסיוס, משק אם – קיבוץ יסעור): גם הוא מופיע פעם שנייה בלוח עם יציבות נתונים המתבססת על 169 רשומות עם ממוצע של 288 ימיי חליבה בתחלובה ראשונה. לפר יש ק"ג ואחוז שומן מהגבוהים ביותר בלוח ופוריות בנותיו גבוהה מאוד. למרות היותו בן של "גופי" תכונות השיפוט הגופני שלו ממוצעים. גם הוא סיים את מכסת הזרעותיו למבחן אופן ההמלטה ואינו מומלץ יותר לעגלות.

5. אבשה TV 3651 (אקסטראXבוטה, משק אם – משק נוי מושב באר טוביה): הוותיק ביותר בין פרי הלוח והיציב מכולם – לוח תשיעי שלו עם כ-125,000 הזרעות מצטברות בכל הארץ. לפר יש בנות בשלושת התחלובות עם מהימנות נתונים גבוהה מאוד. ואמנם, ההפרש בין הלוח הקודם לנוכחי הוא מזערי ועומד על 3 ק"ג חמ"מ בלבד. קוו דם נפוץ מאוד כאשר בתקופה הנוכחית מתחילים גם בניו להזרע כעגלים צעירים (חלקם מבטיחים מאוד). פוריות והישרדות בנותיו חיובית, ק"ג חלב ושומן גבוהים, שיפוט גופני נהדר. מומלץ לעבוד איתו בעיקר בעגלות.

6. ליצ'י CV 3868 (ליליXפצפון, משק אם – קיבוץ בית העמק): פר עם שיפוט גופני טוב המופיע פעם שנייה בלוחות הפריים. הראשון מבין בני "לורד לילי" אשר עלה בק"ג חמ"מ שלו לעומת הלוח האחרון ומצטיין באחוזי שומן גבוהים ותאים סומטים נמוכים מאוד. גם פוריות והישרדות בנותיו בעדר היא חיובית. חסרונו הבולט הוא בתכונות אופן ההמלטה שלו אשר אינם מאפשרים המלצה להזרעת עגלות. הפר נשא חיובי לגן

סקירת לוח פריים-ספטמבר 2003

לוח הפריים היוצא לקראת תחילתה של שנה חדשה מבשר בשורות טובות לכולנו. מקבץ מרשים של פריים נבחנים טובים שמתרכז בין 600 ל-800 ק"ג חמ"מ. סה"כ 14 נבחנים עומדים בקריטריון הזה כאשר תכונות השיפוט הגופני נמצאות בממוצע ואף למעלה מזה. יתר על זאת, 56% מפרי הלוח הקיים היו בלוחות הקודמים והשינויים בתכונותיהם הם מועטים למרות ההתקדמות במספר הרשומות ובימיי החליבה. יציבות המערכת הגנטית מחד, והתודעה לחשיבות ניתוח הדיוקן הגנטי בכל עדר מאידך מביאות לרפתנים מכשיר טיפוחי אשר לאורך שנים תומך בהתקדמות ביצועי הפרות ברפת. מערכת הבקרה על הזרעת העתודות, איסוף וגידול העגלים, מבחנים אמינים הנתמכים בדיווחים טובים וכל זאת בשילוב טוב בין ספר העדר ל"שיאון" מביאים את הרפת הישראלית לביצועים מרשימים.

פריים נבחנים

1. ריפ CV 3897 (רויאלXגופי, משק

אם - קיבוץ אושה): פר חדש בלוח הפריים והראשון מבני "רויאל". תכונות היצור שלו נשענות על 69 בנות בתחלובה הראשונה עם 118 ימיי חליבה בממוצע. הפר מאוזן להפליא בתכונות יצור חלב, חלבון ושומן. נמצא מעל לממוצע העדר בימי הישרדות. תכונות שיפוט העטין בממוצע ויתר תכונות השיפוט מהממוצע ומעלה. חסרונותיו הם בפוריות בנותיו השלילית ובתאים סומטים גבוהים. תכונות אלו, השפיעו על המלצת שימוש נמוכה, יחסית להיותו פר ראשון בלוח. הפר נשא חיובי לגן ה-CVM ולכן השידוך שלו לפרות החשודות לנשאות בגן זה לא רצוי. הפר יבחן לאופן המלטה בעגלות.

2. סופון 3811 (סקוררXפצפון, משק אם -

קיבוץ יזרעאל): הופעה שלישית בלוח הפריים ועדיין שומר על רמה גבוהה מאוד בק"ג חמ"מ. 61 רשומות עם ממוצע של 351 ימיי חליבה (חלקן הקטן מתחלובה שניה) תורמים למהימנות תוצאות תכונות הייצור שלו ל-81%. הישרדות בנותיו היא הגבוהה ביותר בלוח כשפוריותן כנראה תורמת לכך. הפר מבוקש מאוד למרות קוו דם הוריו הנפוצים בעדר וזאת בשל איזון תכונות הייצור שלו, סת"ס נמוך מאוד ותכונות עטין טובות.

מבחן אופן המלטה בעגלות והוא בדומה לפרים אחרים מומלץ ל-6% הזרעה בעגלות.

11. ריו 3901 (רויאלXסיזר, משק אם – קיבוץ בית העמק): בן נוסף ל"רויאל" בעל שיפוט גופני טוב מאוד, הישרדות בנותיו בעדר קרוב לממוצע ופוריות בנותיו נמוכה. גם הוא חיובי בק"ג חלב ובכמויות גבוהות של שומן (ק"ג ואחוז). הפר עדיין צריך לעבור בדיקה לנשאות גן ה-CVM והמלצתנו היא נקיטת זהירות במספר הזרעותיו בפרות. תכונות אופן ההמלטה שלו במבכירות טובות ומכאן ההמלצה ל-6% שימוש בהזרעת עגלות.

12. מוח 3903 (מגףXבוטה, משק אם – משק פלג מושב כפר הרואה): פר בעל קוו דם ישראלי שתכונותו הבולטות ביותר היא ק"ג חלב הגבוה ביותר בלוח, 872 ק"ג, ומהווה המשך בטוח לאביו "מגף". 91 בנותיו ב-51 עדריים הביאו לכניסה ראשונה ללוח עם 87% הישנות. ק"ג החלבון הגבוה ואחוז חלבון חיובי לעומת ק"ג שומן נמוך ואחוז שלילי. חסרונו בתאים סומטיים חיוביים ופוריות בנותיו נמוכה. שיפוט בנותיו בממוצע ותכונות אופן ההמלטה שלו הביאה להמלצה של 3% הזרעות בעגלות.

13. לידר 3851 TV (ליליXגדר, משק אם – קיבוץ גלאון): הופעה שנייה בלוח הפריים ומגמה של עלייה בתכונות החמ"מ. תכונותיו הבולטות הן תאים סומטיים נמוכים מאוד, פוריות בנות טובה ושיפוט גופני טוב מאוד. עובדת היותו בעבר פר צעיר מבטיח גורמת לכך שבלוח השני להופעתו הוא מתבסס על 533 רשומות ב-288 עדריים, נתונים המקנים לו מהימנות גבוהה מאוד לתכונות היצור. גם תכונות אופן ההמלטה מראות על התאמה בהזרעה עגלות, מומלץ ב-17%.

14. טורפדוXפצפון, משק אם – קיבוץ אלומוות): אחיו המלא של "טורפדו" אולם בעל תכונות ייצור שונות. גם לו מבחן רחב של 156 רשומות שבממוצע נחלבות 286 ימי חליבה. הוא האחרון בנבחנים הנמצא מעבר לרמת ה-600 ק"ג חמ"מ ובעל שיפוט גופני טוב ברגלים וגודל גוף גדול במיוחד. הוא חיובי בק"ג חלב ויותר מאוזן בשומן וחלבון לעומת "טורפדו". הוא איננו מומלץ להזרעת עגלות.

ה-CVM ולכן השידוך שלו לפרות החשודות לנשאות בגן זה לא רצוי.

7. רצוף CV 3889 (רויאלXפצפון, משק אם – רפת צפון הגולן): פר שלישי מבני "רויאל" בלוח וגם הוא מעבר ל-700 ק"ג חמ"מ. הפר מופיע בפעם הראשונה בלוח עם 164 בנות המחולקות ב-120 עדריים. ריכוזי יותר בשומן לעומת החלבון ושלילי בתאים סומטיים. בלוח הנוכחי ישנם 11 פרים חיוביים בק"ג חלב והוא באמצע עם 239 ק"ג חלב. גם הוא כשאר בני "רויאל" שלילי בפוריות בנותיו וחיובי בהישרדותן בעדר. השיפוט הגופני שלו טוב מאוד ובמיוחד בתכונות העטין. חיובי לנשאות גן ה-CVM. בשל תכונות אופן המלטה טובות במבכירות הוא מומלץ ל-10% שימוש בהזרעות העגלות.

8. טורפדו-CV 3881 (טורנדוXפצפון, משק אם – קיבוץ אלומות): שני בנים יש ל"טורנדו" בלוח הפריים. בלוח הקודם היו צמודים האחד לשני והפעם ישנו פער של 69 ק"ג חמ"מ בניהם. "טורפדו" הוא הגבוה ביותר בשומן (ק"ג ואחוז) ושלילי מאוד בק"ג חלב. כלומר, פר מאוד ריכוזי עם תאים סומטיים שליליים. גם הוא מצטרף למספר רב של בני פרי חו"ל אשר פוריות בנותיהם נמוכה והישרדות בנותיהן בעדר חיובית. הפר מצטיין במיוחד בשיפוט רגליים – כמעט 2 סטיות תקן גבוה יותר מהממוצע. כיוון שעדיין לא סיים את מכסת הזרעותיו למבחן אופן המלטה הוא נשאר בלוח עם המלצה נמוכה של 3%, להזרעת עגלות. הפר נשא חיובי לגן ה-CVM ולכן השידוך שלו לפרות החשודות לנשאות בגן זה לא רצוי.

9. דנדן 3822 (דאמסל*סנפיר, משק אם – משק מלצר מושב כפר ידידיה): הופעתו השלישית בלוח הפריים, תמיד מבוקש ע"י ציבור הרפתנים וזאת בשל תכונות שיפוט גופני מעולות בעטין, רגליים ובמבנה גוף. בולט מאוד בריכוזיות השומן והחלבון. מבחן אופן ההמלטה שלו מציין שהוא איננו מומלץ להזרעת עגלות.

10. מסבו 3869 (מסקוטXבוטה, משק אם – קיבוץ צאלים): קוו דם מעניין, מאוזן בתכונות הייצור שלו וחיובי בק"ג חלב. גם הוא, שלילי בפוריות בנותיו וחיובי בהישרדותן בעדר. אופן ההמלטה הטוב שלו במבכירות הביאו להמלצה לעריכת

פריט נבחנים עצלות				
הבדל	חמ"מ		מס' פר	שם פר
	מרץ-03	אוגוסט-03		
4	744	740	3867	רוגי
55	713	658	3868	ליצי
62	705	643	3881	טורפוז
56	642	586	3851	לידר
30	576	546	3885	רומי

פריט נבחנים סירדו				
הבדל	חמ"מ		מס' פר	שם פר
	מרץ-03	אוגוסט-03		
35	778	813	3811	סופון
30	736	766	3908	גלס
3	721	724	3651	אבשה
23	675	698	3822	דנזן
19	636	655	3872	טורפץ

(שאר התנדודות הכוללות את הפריט שיצאו מהלוח יפורסמו בתקשורת ובמשק הבקר והחלב).

סיכום

לוח הפריט משקף נאמנה את יציבות המערכת הגנטית עם שילוב טוב של פריט "וויקיס" וחדשים. הלוח מקובץ בערכי חמ"מ גבוהים מאוד כאשר לפריט הנבחנים השונים יש תרומה ייחודית פרטנית משלהם. מגמה לא טובה של פוריות בנות שלילית מופיע במרבית הנבחנים שהם בניס לפריי חו"ל. אמנם תכונה זו נמצאת בתוך אינדקס הטיפוח שלנו אולם למרות זאת יש להיזהר מיבוא פריט שמדדי הפוריות בארצותיהם לא נכללים בערכי הפריט שלהם וזאת למרות תכונות הייצור הגבוהות והשיפוט הגופני הטוב שלהם. גם התאים הסומטים חזרו במקצת בלוח הנוכחי ויש לראות בכך תופעה לא ברוכה. למרות שתי תכונות אלו, הלוח הנוכחי משופע בפריט נהדרים אשר יצעידו את העדר הישראלי לערכים גטים גבוהים יותר ועל כך גאוותינו.

שנה טובה ופורייה לכולם.

יואל זרון.

15. סקובו 3803 (סקוררXבוטה, משק אם

– מושב נורדיה): פר שבעברו היה צעיר מבטיח והמצטרף לנבחנים. גם הוא מקו דם ישראלי. גבוה מאוד בק"ג חלב ונמוך באחוזי שומן וחלבון. פוריות בנותיו חיובית והן שורדות טוב בעדר. בנותיו קטנות אולם בעלות שיפוט גופני סביר. תכונתו הבלטת היא באופן המלטה טובה ולכן מומלץ לעגלות ב-8%.

16. רומי CV 3885 (רויאלXמריל, משק

אם – ניר עציון): האחרון מחמשת בני "רויאל" והופעתו השניה בלוח הפריט. גם הוא היה צעיר מבטיח שעיקר תרומתו היא ק"ג חלב ושיפוט גופני נהדר, במיוחד העטין. תכונתו ההמלטה הקלות של בנותיו תורמות להמלצת הזרעת עגלות. פוריות בנותיו נמוכה למרות שיפור מול הלוח הקודם.

הזרעות עצלות

בלוח החדש יש מגוון רחב של פריט נבחנים ופריט המתחילים את מבחן אופן ההמלטה בעגלות. יש להדגיש שההמרה לתכונות אופן ההמלטה בלוח הפריט (צבע ירוק) מתבסס על המלטות המבכירות שהוזרעו בפריט צעירים. תוצאות אלו דומות באמינותן להמרה של תכונות אופן ההמלטה בזרמת פריט המגיעים אלינו "בהזמנות הייבוא" המתפרסמות אחת למספר חודשים. אין אנו ממליצים להזריע עגלות בפריט צעירים מבטיחים אשר הנתונים היחידים המתפרסמים עליהם

הם נתונים גנטיים של אבותיהם.

הפריט הנבחנים המומלצים לעגלות הנם: אבשה, לידר, סקובו, רומי כאשר הררי (פר צעיר מבטיח) מומלץ אף הוא בשל מבחן טוב באופן המלטה. בנוסף, הפריט רופ, רצוף, טורפדו, אקש, מסבו, רוז ומוח עומדים למבחן המלטה בלוח הנוכחי.

תנודות באצרכת – עצלות ירידות ויציאת פריט מהלוח

העליות והירידות במבחני הפריט היו קטנות מאוד – תכונה המשקפת יציבות במערכת. בהשוואה בין לוח מרץ לספטמבר 2003 אפשר לזהות שבעה פריט שעלו במבחנם לעומת עשרה פריט שירדו ומתוכם שבעה יצאו מהלוח.